

EUROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

2014/2243(INI)

3.9.2015

MIŠLJENJE

Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

upućeno Odboru za promet i turizam

o sigurnoj upotrebi zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje (RPAS),
opće poznatih kao bespilotne letjelice, u civilnom zrakoplovstvu
(2014/2243(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Soraya Post

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove poziva Odbor za promet i turizam da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da se zrakoplovni sustavi na daljinsko upravljanje (RPAS) mogu upotrebljavati u mnoge civilne (nevojne) svrhe, primjerice u vezi s važnom infrastrukturom i civilnom zaštitom, upravljanjem katastrofama, potragom i spašavanjem, zaštitom okoliša, poljoprivrednom i industrijskom proizvodnjom, nadzorom policijskog djelovanja, obavještajnim službama, novinarstvom, komercijalnim djelatnostima i razonodom;
- B. budući da bez obzira na potencijal i korist koje donosi, upotreba zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje predstavlja znatan rizik, posebice zbog toga što zrakoplovni sustavi na daljinsko upravljanje potiču razvoj drugih tehnologija koje mogu dovesti do nadzora i praćenja osoba i objekata; budući da su zrakoplovni sustavi na daljinsko upravljanje po svojoj prirodi oblik tehnologije s dvojnomo namjenom koji iziskuje vrlo stroga i dosljedna pravila; budući da kad zrakoplovni sustavi na daljinsko upravljanje uključuju obradu osobnih podataka to sa sobom donosi posebne izazove jer nije u skladu s temeljnim pravima, odnosno s pravom na privatnost i pravom na zaštitu podataka, kao i kad uključuju javnu sigurnost, jer mogu, namjerno ili nenamjerno, biti korišteni za nanošenje štete osobama i infrastrukturi;
- C. budući da bi fragmentirano nacionalno zakonodavstvo o civilnoj upotrebi zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje ometalo razvoj tržišta EU-a za zrakoplovne sustave na daljinsko upravljanje, spriječilo uspostavu visokih zajedničkih jamstava te predstavljalo ozbiljan rizik za temeljna prava građana EU-a, posebice za pravo na privatnost, zaštitu podataka, sigurnost i zaštitu te slobodu okupljanja;
- D. budući da se jasnim i cjelovitim regulatornim okvirom kojim se pokriva cijeli lanac zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje i jamče sigurnost, privatnost i zaštita podataka, zaštita okoliša, odgovornost, provedba zakona, osiguranje, identifikacija i transparentnost mogu zajamčiti pravna sigurnost i sigurna integracija zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje u civilni zrakoplovni sustav te da bi na osnovi takvog okvira EU mogao dobiti vodeću ulogu u postavljanju međunarodnih standarda;
- E. budući da će širi pristup potrošača zrakoplovnim sustavima na daljinsko upravljanje također imati golem utjecaj na društvo i dovesti do velikih promjena u našim poslovnim i privatnim interakcijama;
- F. budući da treba razlikovati zrakoplovne sustave na daljinsko upravljanje za rekreativnu uporabu i zrakoplovne sustave na daljinsko upravljanje za profesionalnu uporabu; budući da bi trebalo zabraniti uporabu određenih osobito invazivnih tehnologija u rekreativne svrhe; budući da tehnologija s velikim potencijalom kojom raspolažu određeni zrakoplovni sustavi na daljinsko upravljanje namijenjeni za profesionalnu uporabu obavezno mora biti usklađena s načelima proporcionalnosti i nužnosti;
- G. budući da zrakoplovni sustavi na daljinsko upravljanje i njihova primjena mogu biti izrazito invazivni kada je riječ o privatnom životu i zaštiti osobnih podataka; budući da

nepostojanje izravne veze između letjelice i korisnika stvara dojam da nitko ne preuzima odgovornost za upravljanje letjelicama;

1. podržava prijedlog Komisije o brzom izmjeni Uredbe (EZ) br. 216/2008 o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva ponovnim razmatranjem nedostatka njezine mjerodavnosti za reguliranje zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje težine do 150 kilograma kako bi se zajamčilo da EU može pravilno regulirati integraciju zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje u sustav civilnog zrakoplovstva ispunjavanjem preduvjeta za zaštitu, sigurnost, privatnost i zaštitu podataka pri civilnoj upotrebi zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje;
2. ponavlja da se u slučajevima obrade osobnih podataka u kontekstu upravljanja zrakoplovnim sustavima na daljinsko upravljanje u EU-u, bilo to u svrhe provedbe zakona i rasonode, ili tijekom aktivnosti fizičkih osoba koje su isključivo osobne ili kućne naravi, primjenjuju pravo na zaštitu privatnog života iz članka 7. Povelje o temeljnim pravima i pravo na zaštitu osobnih podataka iz članka 8. Povelje o temeljnim pravima i članka 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) te da pri tome treba u potpunosti poštovati pravni okvir EU-a za zaštitu podataka;
3. poziva Komisiju da zajamči da se u razradu svih politika EU-a o zrakoplovnim sustavima na daljinsko upravljanje uključe jamstva za zaštitu privatnosti i podataka uvođenjem obveze procjena utjecaja te obveze postojanja integrirane i zadane zaštite privatnosti kao minimalnih uvjeta;
4. podsjeća na ekonomsku važnost tog sektora i naglašava potrebu za prikladnim politikama kojima će se zaštititi privatnost i zajamčiti zaštita podataka, zaštita i sigurnost koje će biti razmjerne svojem cilju i neće nepotrebno opteretiti mala i srednja poduzeća;
5. poziva Komisiju i države članice da zajamče da će pri razvijanju svih politika o zrakoplovnim sustavima na daljinsko upravljanje u njih ugraditi jamstva za zaštitu privatnosti podataka u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti, među ostalim uvođenjem opće obveze procjena utjecaja te obveze postojanja integrirane i zadane zaštite privatnosti za sve zrakoplovne sustave na daljinsko upravljanje koji se koriste u EU-u te uvođenjem potrebnih smjernica (pri čemu treba uzeti u obzir stručno mišljenje europskog nadzornika za zaštitu podataka i nacionalnih tijela za zaštitu podataka obuhvaćenih člankom 29. o radnoj skupini) kako bi zajamčile usklađenu provedbu regulatornog okvira zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje; poziva Komisiju da iscrpno obavještava Europski parlament o svim mjerama, uključujući i studije procjene učinka, koje želi provesti u vezi sa zrakoplovnim sustavima na daljinsko upravljanje;
6. naglašava potrebu za jasnim pravnim okvirom utemeljenom u relevantnim kriterijima u pogledu upotrebe kamera i senzora, posebno u vezi sa zrakoplovnim sustavima na daljinsko upravljanje kojima se koriste poduzeća i privatne osobe, kojim će se zajamčiti djelotvorna zaštita prava na privatnost i zaštitu podataka, kao i očuvanje sigurnosti građana, uzimajući u obzir da su dijelovi zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje sve manji, zbog čega su uređaji sve lakše prenosivi i sve ih je teže otkriti;
7. naglašava da se kad se tijela kaznenog progona i obavještajne službe koriste zrakoplovnim sustavima na daljinsko upravljanje moraju poštovati temeljna prava na privatnost, zaštitu

podataka, slobodu kretanja i slobodu izražavanja te da se mora riješiti problem potencijalnih rizika povezanih s takvom upotrebom zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje koji se tiču nadzora pojedinaca i skupina i nadgledanja javnih prostora, kao što su granice;

8. smatra da bi u pravilima na razini EU-a i država članica trebalo jasno utvrditi i naznačiti odredbe važeće za zrakoplovne sustave na daljinsko upravljanje koje su u vezi s unutarnjim tržištem i međunarodnom trgovinom (njihova proizvodnja, prodaja i kupnja, trgovina i upotreba), zaštitom i sigurnošću (pilotske dozvole, odobrenje letova, identifikacija vlasnika, sljedivost pozicioniranja u stvarnom vremenu i nadzor zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje i njihovih letova, između ostalog u zonama zabrane letenja, kao što su zračne luke ili druge važne infrastrukture, osiguranje korisnika od odgovornosti prema trećim stranama te pravila koja se trebaju poštovati pri upravljanju bespilotnim letjelicama, kao što je pravilo o vizualnom kontaktu), privatnošću i zaštitom podataka te svakim drugim važećim područjem prava, kao što je kazneno pravo ili pravo u području intelektualnog vlasništva, zračne plovidbe i zaštite okoliša;
9. poziva države članice da zajamče da pri obučavanju profesionalnih korisnika i vlasnika zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje u obuku uključe i poseban dio o zaštiti podataka i privatnosti te da se na profesionalne korisnike zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje primjenjuje uzajamno priznavanje država članica kako bi se uklonila tržišna ograničenja;
10. naglašava potrebu da se zajamči da svaki korisnik zrakoplovnog sustava na daljinsko upravljanje bude svjestan pravila na razini EU-a i na nacionalnoj razini koja su primjenjiva na korištenje zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje, uključujući i pravila koja se tiču privatnosti i zaštite podataka, zaštite i sigurnosti, te da ta pravila budu dostupna svakoj osobi koja pribavi zrakoplovni sustav na daljinsko upravljanje, primjerice u informacijama o proizvodu ili u priručniku;
11. zabrinut je zbog potencijalnih ilegalnih i nesigurnih načina korištenja zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje (npr. zrakoplovni sustav na daljinsko upravljanje pretvoren iz civilnog alata u oružje koje se koristi u vojne ili druge svrhe, ili zrakoplovni sustav na daljinsko upravljanje koji se koristi u svrhu ometanja sustava navigacije ili komunikacije); poziva Komisiju da podrži razvoj tehnologija potrebnih za jamčenje sigurnosti, zaštite i privatnosti pri korištenju zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje, među ostalim usmjeravanjem sredstava u okviru programa Obzor 2020. prije svega u istraživanje i razvoj sustava, tehnologija, itd., koji mogu poslužiti za poboljšanje integrirane i zadane zaštite privatnosti te podržavanje razvoja tehnologija poput tehnologija za „prepoznavanje i izbjegavanje”, određivanje geografskih granica (geofencing), tehnologija protiv ometanja i otmica, kao i integrirane i zadane zaštite privatnosti kojima će se omogućiti sigurna upotreba civilnih zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje; 12. snažno preporučuje otvaranje trenutačne rasprave između EU-a i nacionalnih kreatora politika i regulatora, industrije, malih i srednjih poduzeća i komercijalnih poduzeća te započinjanje javne rasprave uz sudjelovanje građana i drugih relevantnih dionika, kao što su nevladine organizacije (uključujući i organizacije za građanska prava) i tijela zadužena za kazneni progon kako bi se primile na znanje i utvrdile primjedbe u vezi sa zaštitom temeljnih prava te odgovornostima i izazovima s

kojima se suočavaju različiti dionici koji štite temeljna prava i sigurnost građana pri korištenju zrakoplovnih sustava na daljinsko upravljanje;

13. poziva Komisiju da usvoji komunikaciju, uključujući i temeljitu analizu s detaljnom procjenom učinka, o učincima i rizicima povezanim sa zrakoplovnim sustavima na daljinsko upravljanje u pogledu sigurnosti, zaštite, poštovanja temeljnih prava (posebno prava na privatnost i zaštitu podataka), provedbe zakona i obavještajnih službi, kako bi se potaknula javna rasprava i stavile na raspolaganje za nju potrebne informacije i kako bi se u detaljnom akcijskom planu iznijele inicijative planirane na tom području;
14. poziva Odbore TRAN i LIBE da organiziraju zajedničko saslušanje na koje će pozvati predstavnike industrije, nacionalnih tijela nadležnih za zaštitu privatnog života, Europskog nadzornika za zaštitu podataka, Komisije kao i nevladinih organizacija koje djeluju u području temeljnih prava;
15. poziva Komisiju da razmotri uspostavljanje redovnog mehanizma izvještavanja kojim bi se uzeo u obzir tehnološki razvoj, kao i razvoj političkih mjera i najboljih praksi na nacionalnoj razini i u okviru kojeg bi se rješavali incidenti povezani sa zrakoplovnim sustavima na daljinsko upravljanje te da predstavi pregled i ocjenu regulatornih pristupa na razini država članica kako bi se omogućila usporedba i utvrdile najbolje prakse.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	3.9.2015
Rezultat konačnog glasanja	+: 50 -: 4 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasanju	Gerard Batten, Heinz K. Becker, Malin Björk, Caterina Chinnici, Ignazio Corrao, Frank Engel, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Monika Flašíková Beňová, Mariya Gabriel, Kinga Gál, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Brice Hortefeux, Filiz Hyusmenova, Sophia in 't Veld, Eva Joly, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Timothy Kirkhope, Barbara Kudrycka, Marju Lauristin, Juan Fernando López Aguilar, Monica Macovei, Vicky Maeijer, Louis Michel, Claude Moraes, József Nagy, Péter Niedermüller, Soraya Post, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Traian Ungureanu, Bodil Valero, Marie-Christine Vergiat, Udo Voigt, Beatrix von Storch, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Kristina Winberg, Tomáš Zdechovský
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju	Marina Albiol Guzmán, Hugues Bayet, Carlos Coelho, Anna Maria Corazza Bildt, Pál Csáky, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Ska Keller, Miltiadis Kyrkos, Andrejs Mamikins, Elly Schlein, Barbara Spinelli, Josep-Maria Terricabras, Kazimierz Michał Ujazdowski, Axel Voss
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju prema čl. 200. st. 2.	Norbert Lins